

Mag. Dr. Tomislav **BORIĆ**,  
sveučilišni profesor  
Pravni fakultet Sveučilišta u Grazu  
[tomislav.boric@uni-graz.at](mailto:tomislav.boric@uni-graz.at)

Mag. Nicolaus **SCARPATETTI**,  
sveučilišni asistent  
Pravni fakultet Sveučilišta u Grazu  
[nicolaus.scarpatetti@uni-graz.at](mailto:nicolaus.scarpatetti@uni-graz.at)

UDK 347.72/.73(4-67EU)  
346.54  
Rad stigao: 24. svibnja 2026.  
Rad prihvaćen: 5. lipnja 2026.  
*Izvorni znanstveni rad*

## PRIJEDLOG EUROPSKE KOMISIJE O 28. REŽIMU: KORPORATIVNI PRAVNI OKVIR ZA UVOĐENJE „EU INC.“?

**Sažetak:** Dana 18. ožujka Europska komisija objavila je zakonodavni prijedlog za uvođenje usklađenog oblika trgovačkog društva, EU Inc., u nacionalne pravne poretke država članica. Time Europska unija provodi zahtjeve izražene u izvješćima Marija Draghija i Enrica Lette iz 2024. godine. Među ostalim važnim pitanjima, oni su naglasili hitnu potrebu povećanja atraktivnosti jedinstvenog tržišta uspostavom 28. režima prava društava, osobito za MSP-ove. Nakon brojnih obećavajućih projekata poput SPE (Societas Privata Europaea) ili SUP (Societas Unius Personae), koji su propali zbog političkog procesa odlučivanja, EU Inc. moguće predstavlja prekretnicu u europskom pravu društava. Osobito zbog svoje fleksibilnosti i načela naklonjenih osnivačima „once-only“ i „digital-only“, EU Inc. bi zasigurno revitalizirao jedinstveno tržište. Uzimajući u obzir sudbinu prijašnjih projekata europskih oblika društava, ostaje za nadati se da će Europski parlament i Vijeće Europske unije postići brz i primjeren konsenzus. Ako budu djelovali jednako brzo kako je to najavila Europska komisija, EU Inc. mogao bi se primjenjivati već krajem 2027. godine.

**Ključne riječi:** EU Inc., 28. režim, Europsko pravo društava, unutarnje tržište, EU Inc., 28. režim, MSP-ovi

### 1. Uvod

Nakon izvješća Marija Draghija i Enrica Lette te političkih smjernica predsjednice Europske komisije, von der Leyen, iz 2024. godine bilo je za pretpostaviti da će EU nastojati uspostaviti 28. režim za inovativna poduzeća i MSP-ove kako bi povećala konkurentnost Europske unije. Osobito se na temelju Lettina izvješća kao 28. režim razmatrao i „European Business Code“. Taj projekt koji je pokrenula Association *Henri Capitant*<sup>1</sup> temelji se na ideji uspostave fakultativnog gospodarskog zakonika na razini EU-a koji ne bi samo uveo novi pravni oblik, nego bi jedinstveno uredio i sva povezana područja poput poreznog

<sup>1</sup> Vidi: ASSOCIATION HENRI CAPITANT, Draft European Business Code, dostupno na: [https://www.henricapitant.org/actions/draft-european-business-code/#:~:text=Initiated%20in%202017%20by%20the%20Association%20Henri%20Capitant%2C,droit%20des%20affaires%2C%20acquis%20et%20perspectives%2C%20ed.%20Lextenso%29.\(8.5.2026.\)](https://www.henricapitant.org/actions/draft-european-business-code/#:~:text=Initiated%20in%202017%20by%20the%20Association%20Henri%20Capitant%2C,droit%20des%20affaires%2C%20acquis%20et%20perspectives%2C%20ed.%20Lextenso%29.(8.5.2026.))

prava, radnog prava ili općeg prava društava.<sup>2</sup> Iako još nije u potpunosti razjašnjeno koja bi pravna područja trebala biti obuhvaćena 28. režimom, čini se da je uvođenje novog pravnog oblika ključni dio ovog projekta. Isto mišljenje zastupaju očito i tijela EU-a: početkom 2026. godine Europski parlament naložio je Europskoj komisiji da predloži 28. režim koji predviđa novi pravni oblik društva i primarno se odnosi na pravo društava.<sup>3</sup>

Nije se dugo čekao odgovor na to: 18. ožujka 2026. Europska komisija objavila je zakonodavni prijedlog za uvođenje EU Inc. trgovačkog društva u obliku Uredbe Europskog parlamenta te Vijeća. Središnji je dio 28. režima prijedlog za EU Inc. Takav prijedlog podrazumijeva usklađeni europski oblik društva koji bi bio integriran u sve pravne poretke država članica i prvenstveno bi društvima kao što su *startups* i *scaleups*, odnosno MSP-ovima, trebao olakšati djelovanje na unutarnjem tržištu te prevladati postojeću pravnu fragmentaciju.<sup>4</sup> Upravo se ta poduzeća, osobito pri prekograničnom poslovanju unutar EU-a, često suočavaju sa znatnim administrativnim i pravnim preprekama koje proizlaze iz raznolikosti nacionalnih pravnih poredaka u pogledu trgovačkih društava.<sup>5</sup> Da su upravo MSP-ovi adresati novog prijedloga, razumljivo je uzme li se u obzir njihova važnost odnosno potencijal za unutarnje tržište: Komisija u svom godišnjem izvješću o MSP-ovima za razdoblje 2024./2025. navodi da MSP-ovi čine 99,8 % poduzeća u EU-u, pri čemu samo 93,6 % otpada na mikro-MSP-ove s najviše devet zaposlenih. Nadalje, MSP-ovi sudjeluju s 65,1 % u ukupnoj zaposlenosti te s 53,6 % u stvaranju dodane vrijednosti na unutarnjem tržištu.<sup>6</sup> Prijedlog za EU Inc. trgovačko društvo stoga nije nastao slučajno. Njime bi startupovi, scaleupovi i MSP-ovi trebali dobiti više mogućnosti uređenja pravnog oblika na unutarnjem tržištu.<sup>7</sup>

U tom se kontekstu postavlja pitanje je li EU Inc. trgovačko društvo prikladan oblik koji tim poduzećima može pružiti učinkovitiju i pravno sigurniju strukturu za njihovo širenje unutar Europske unije. Ovaj rad analizira konceptualne temelje tog novog pravnog oblika društva. Cilj je smjestiti EU Inc. u kontekst dosadašnjeg razvoja europskog prava društava te s neutralnog gledišta razmotriti njegov potencijal za konkurentnost MSP-ova na unutarnjem tržištu.

## 2. Nastojanja usmjerena prema europskim pravnim oblicima društava

Jedan od središnjih ciljeva Europske unije od njezina osnutka jest stvaranje odnosno očuvanje funkcionalnog unutarnjeg tržišta. To je u primarnom pravu EU-a utvrđeno

<sup>2</sup> LETTA, E., *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity*, 2024, str. 108. i dalje, dostupno na: <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf> (8.5.2026.).

<sup>3</sup> EUROPSKI PARLAMENT, 28. režim: Novi pravni okvir za inovativna poduzeća, 2026., P10\_TA(2026)0002, dostupno na: [https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2026-0002\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2026-0002_EN.pdf) (16.4.2026.).

<sup>4</sup> COM (2026) 321 final.

<sup>5</sup> LIEDER, J., *Eine Kritik der 28. Rechtsform*, EuZW, 2026., 3. izdanje, str. 78.

<sup>6</sup> SCHULZE BROCK, P. et al., *Annual Report on European SMEs 2024/2025*, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2025, S. 6, dostupno na: [https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy-and-sme-friendly-business-conditions/sme-performance-review\\_en](https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy-and-sme-friendly-business-conditions/sme-performance-review_en) (30.4.2026.).

<sup>7</sup> COM (2026) 321 final, str. 2.

u čl. 26. UFEU-a i obuhvaća slobodu kretanja robe, slobodu poslovnog nastana, slobodu pružanja usluga i slobodu kretanja kapitala. Radi ostvarivanja svojih ciljeva EU raspolaze različitim instrumentima usklađivanja. U području prava trgovačkih društava ključna je odredba čl. 50. st. 2. t. (g) UFEU-a, na temelju koje se mogu donositi direktive radi usklađivanja nacionalnih prava društava država članica. Osim toga, EU na temelju nadležnosti za unutarnje tržište iz čl. 114. UFEU-a može donositi direktive i uredbe radi usklađivanja zakonskih i upravnih propisa kako bi se ostvario temeljni cilj iz čl. 26. UFEU-a. Dosadašnji europski pravni oblici društava svoju pravnu osnovu pak nalaze u čl. 352. UFEU-a prema kojem je Europska unija ovlaštena donositi pravne akte radi ostvarivanja svojih ciljeva ako ne postoji nijedan drugi prikladan instrument usklađivanja. Za oba instrumenta pravnog usklađivanja primjenjuje se redovni zakonodavni postupak, međutim, čl. 352. UFEU-a zahtijeva jednoglasnost u Vijeću.<sup>8</sup>

Europska je unija tijekom posljednjih desetljeća doista poduzimala različite pokušaje jačanja prava društava na razini cijelog EU-a.<sup>9</sup> U nastavku će se kronološki prikazati zakonodavni prethodnici oblika EU Inc., odnosno projekti europskih oblika društava prikladnih za MSP-ove.<sup>10</sup> O Europskom gospodarskom interesnom udruženju (EGIU), SCE-u te neuspjelim prijedlozima Komisije za europsku zakladu, europsku udrugu i europsko uzajamno društvo neće se dalje tematizirati zbog nepostojanja povezanosti s povijesnom genezom EU Inc. trgovačkog društva.<sup>11</sup>

## 2.1. Societas Europaea (SE)

Kao najraniji zakonodavni projekt EU-a u području prava društava smatra se Europsko društvo, latinski *Societas Europaea* (SE), o kojem se u osnovnim crtama raspravljalo još 1959. godine te koje je usvojeno nakon dugotrajnog političkog procesa odlučivanja.<sup>12</sup> Ono je uređeno kao dioničko društvo i temelji se na Uredbi o statutu Europskog društva (Uredbe o SE-u) koja je usvojena 8. listopada 2001., a stupila na snagu tri godine kasnije.<sup>13</sup> Kao prilično složen pokazuje se primarni postupak osnivanja SE-a s obzirom na to da je moguć isključivo na temelju jednog od oblika predviđenih čl. 2. Uredbe o SE-u. To su konkretno: pripajanje, osnivanje holding-SE-a, osnivanje društva kćeri u obliku SE-a i preoblikovanje. Ako SE već postoji, može u skladu s čl. 3. st. 2. Uredbe o SE-u sekundarnim putem osnovati društvo kćer u obliku SE-a.<sup>14</sup> Minimalni kapital SE-a prema čl. 4. Uredbe o SE-u iznosi 120.000 eura, što je mnogo u usporedbi s dio-

<sup>8</sup> LUTTER, M., BAYER, W., SCHMIDT, J., *Europäisches Unternehmens- und Kapitalmarktrecht*, De Gruyter, Berlin, 2026., str. 3. i dalje.

<sup>9</sup> JUNG, S., § 3 *Grundlagen und Systematik supranationaler Rechtsformen*, u JUNG, S., KREBS, P., STIEGLER, S (Hrsg.), *Gesellschaftsrecht in Europa*, Nomos, Baden-Baden, 2017., br. 2 i dalje.

<sup>10</sup> O povijesti nastanka vidi također: SCHMIDT, J., TEICHMANN, C., *The EU Inc. – half European, fully digital, and genuinely innova ve*, ECCML Working Paper 2026/1, str. 3. i dalje, dostupno na: <https://www.eccml.net/eccml-working-papers/> (08.05.2026.).

<sup>11</sup> Također vidi: HABERSACK, M., VERSE, D., *Europäisches Gesellschaftsrecht*, C.H.BECK, München, 2026.; str. 617 i dalje; KALSS, S., DEUTSCH, J., *Europäisches Gesellschaftsrecht*, C.H.BECK, München, 2025., str. 619. i dalje; LUTTER, M., BAYER, W., SCHMIDT, J., *Europäisches Unternehmens- und Kapitalmarktrecht*, De Gruyter, Berlin, 2026., str. 144. i dalje.

<sup>12</sup> GRUNDMANN, S., *Europäisches Gesellschaftsrecht*, C.F. Müller, Heidelberg, 2011., str. 619. i dalje.

<sup>13</sup> ARTMANN, E., RÜFFLER, F., *Gesellschaftsrecht*, Manz, Wien, 2024., str. 394.

<sup>14</sup> GESELL, H., BERJASEVIC, N., § 4 *Europäische Aktiengesellschaft (SE – Societas Europaea)*, u JUNG, S., KREBS, P., STIEGLER, S (Hrsg.), *Gesellschaftsrecht in Europa*, Nomos, Baden-Baden, 2017., br. 14.

ničkim društvima prema pravnim poredcima država članica. Jung smatra da je dogovor o tako visokim osnivačkim preprekama posljedica činjenice da su države članice željele izbjeći eventualni konkurentski pritisak europskih oblika društava te da su zbog zahtjeva jednoglasnosti iz čl. 352. UFEU-a (ranije čl. 308. UEZ-a), koji je poslužio kao pravna osnova za Uredbu o SE-u, u tom pogledu mogle vršiti izniman pritisak.<sup>15</sup> SE je u međuvremenu ipak donekle etabliran među velikim poduzećima. Naime, apsolutni tržišni igrači EU-a poput društava *Porsche Automobil Holding*, *Allianz* ili *Strabag* organizirani su kao SE.<sup>16</sup> Ipak, valja naglasiti da se njegova prikladnost za MSP-ove mora barem dovesti u pitanje zbog nefleksibilnih pravila osnivanja, složene strukture i relativno visokog minimalnog kapitala.<sup>17</sup>

## 2.2. Projekt *Societas Privata Europaea* (SPE)

Dana 25. lipnja 2008. Komisija je, kao odgovor na poziv Parlamenta od kraja 2006. godine, objavila prijedlog za novi pravni oblik društva koji je osobito trebao poboljšati konkurentnost MSP-ova unutar unutarnjeg tržišta. Naime, samo je 8 % MSP-ova, koji su već tada činili više od 99 % poduzeća unutar EU-a, poslovalo preko granica države sjedišta.<sup>18</sup> *Societas Privata Europaea* (SPE), koji se na hrvatski jezik prevodi kao Europsko privatno društvo, bilo je planirano u obliku uredbe te se razmatralo kao ozbiljna alternativa nacionalnim društvima s ograničenom odgovornošću.<sup>19</sup> Posebnost prijedloga Uredbe o SPE-u bila je njegova velika fleksibilnost: osim statuta uređenog uz izrazito široku slobodu oblikovanja, osobito valja istaknuti mogućnost osnivanja *ex nihilo* kao i putem preoblikovanja, mogućnost podnošenja zahtjeva za upis elektroničkim putem te minimalni kapital od jednog eura.<sup>20</sup> Unatoč pojedinačnim kritičkim mišljenjima u pravnoj znanosti reakcije na prijedlog bile su pretežno pozitivne.<sup>21</sup> Djelomično se čak govorilo o „milestone project“.<sup>22</sup> Nakon višegodišnjih političkih pregovora i brojnih neuspješnih pokušaja usvajanja Komisija je krajem 2013. ipak objavila neuspjeh Uredbe o SPE-u te je prijedlog povukla u svibnju 2014.<sup>23</sup> Države članice nisu uspjele postići dogovor o pravilima u pogledu suodlučivanja radnika, minimalnog kapitala i

<sup>15</sup> JUNG, S., § 3 *Grundlagen und Systematik supranationaler Rechtsformen*, u JUNG, S., KREBS, P., STIEGLER, S (Hrsg.), *Gesellschaftsrecht in Europa*, Nomos, Baden-Baden, 2017., br. 29.

<sup>16</sup> WELLER, M., HÜBNER, L., *Supranationale europäische Rechtsformen*, u GEBAUER, M., WIEDMANN, T., *Europäisches Zivilrecht*, C.H.BECK, München, 2021., str. 998.

<sup>17</sup> Protiv prikladnosti među ostalim Izvješće Komisije: COM(2010) 676 final, S. 7; u prilog tomu: LUTTER, M., KOLLMORGEN, A., FELDHAUS, H., *Die Europäische Aktiengesellschaft – Satzungsgestaltung bei der „mittelständischen SE“*, Betriebs-Berater, 2005., br. 46, str. 2474.

<sup>18</sup> COM (2008) 396 final, str. 2. i dalje.

<sup>19</sup> FELTL, C., *Die Europäische Privatgesellschaft (Societas Privata Europaea): Stärken und Schwächen*, SWK, 2008., br. 32, str. W 163.; HOMMELHOFF, P., *Die Europäische Privatgesellschaft (SPE): Auswirkungen auf die nationale GmbH*, GesRZ, 2008., br. 6, str. 345.

<sup>20</sup> COM (2008) 396 final, str. 6. i dalje.

<sup>21</sup> Kritički, ali pretežno pozitivan pristup vidi: KREJCI, H., *Zehn Fragen zum Kommissionsvorschlag für eine Societas Privata Europaea (SPE)*, NZ, 2008, br. 12, str. 362.

<sup>22</sup> CHIU, Y., *The SPE as a Corporate Form for International Investors*, u HIRTE, H., TEICHMANN, C. (Hrsg.), *The European Private Company – Societas Privata Europaea (SPE)*, De Gruyter, Berlin, 2013., str. 48.

<sup>23</sup> JUNG, S., § 5 *Projekt Europäische Privatgesellschaft (SPE – Societas Privata Europaea)*, u JUNG, S., KREBS, P., STIEGLER, S (Hrsg.), *Gesellschaftsrecht in Europa*, Nomos, Baden-Baden, 2017., br. 7.

sjedišta društva.<sup>24</sup> Još jednom se zahtjev jednoglasnosti iz čl. 352. UFEU-a (ranije čl. 308. UEZ-a) pokazao preprekom.

### 2.3. Projekt *Societas Unius Personae* (SUP)

Kao alternativu SPE-u Komisija je u travnju 2014. predložila direktivu prema kojoj bi države članice EU-a morale uspostaviti pravni oblik društva s ograničenom odgovornošću i sa samo jednim članom. Pritom bi se u okviru potpune harmonizacije prava društava primjenjivale jednake odredbe kao i jedinstvena oznaka pravnog oblika SUP (*Societas Unius Personae*).<sup>25</sup> Središnji cilj Komisije bio je uspostaviti potpuno elektronički postupak za nova osnivanja. Što se tiče pravila o kapitalu, ponovno se težilo rješenju bez minimalnog kapitala te se povrh toga predložila zabrana eventualnog maksimalnog kapitala. Osnivanje SUP-a prema prijedlogu direktive trebalo je biti moguće samo *ex nihilo* ili putem preoblikovanja.<sup>26</sup> Ovaj se prijedlog od Uredbe o SPE-u prije svega razlikovao u pravnoj osnovi: dok se SPE želio uvesti putem čl. 352. UFEU-a (ranije čl. 308. UEZ-a), koji zahtijeva jednoglasnost, za direktivu o SUP-u kao pravna osnova odabran je čl. 50. UFEU-a, zbog čega bi njezino usvajanje bilo moguće kvalificiranom većinom u Vijeću.<sup>27</sup> Međutim, prijedlog je u Parlamentu zbog kritika, osobito iz Njemačke, sve više nailazio na zastoje. U konačnici je povučen 2018. godine.<sup>28</sup>

### 2.4. Daljnji prijedlozi

Kao nasljedni projekt neuspjelih SPE-a i SUP-a, tim *Association Henri Capitant* objavio je 2020. u okviru projekta „European Business Code“<sup>29</sup> nacrt novog oblika društva pod nazivom *Societas Europaea Simplificata* (SES). Taj prijedlog, koji proizlazi iz njemačko-francuske inicijative, sadržajno preuzima obilježja njemačkog *GmbH* i francuskog *Société par actions simplifiée* (SAS). Pravni oblik zamišljen kao „Europa-GmbH“ trebao je posebno privući startupove zahvaljujući vrlo fleksibilnim pravilima osnivanja i minimalnom temeljnom kapitalu od 12.000 eura. Zbog neobične povijesti nastanka prijedlog je od samog početka bio praćen neizvjesnošću hoće li ostale države članice EU-a pristati na takav pothvat. Naime, ni nepristrani prijedlozi Komisije za SPE i SUP nisu uspjeli postići politički konsenzus.<sup>30</sup> U ovom se trenutku čini da je prijedlog pao

<sup>24</sup> WELLER, M., HÜBNER, L., *Supranationale europäische Rechtsformen*, u GEBAUER, M., WIEDMANN, T., *Europäisches Zivilrecht*, C.H.BECK, München, 2021., str. 999.

<sup>25</sup> COM (2014) 212 final, str. 3. i dalje.

<sup>26</sup> JUNG, S., *Die Societas Unius Personae – ein Hybrid aus nationalem und europäischem Recht*, GesRZ, 2014., br. 6, str. 363. i dalje.

<sup>27</sup> BAYER, W., SCHMIDT, J., *BB – Gesetzgebungs und Rechtsprechungsreport Europäisches Unternehmensrecht 2013/14*, Betriebs-Berater, 2014., br. 21., str. 1223.

<sup>28</sup> JUNG, S., § 9 *Projekt Europäische Einpersonen-Gesellschaft (SUP – Societas Unius Personae)*, u JUNG, S., KREBS, P., STIEGLER, S (Hrsg.), *Gesellschaftsrecht in Europa*, Nomos, Baden-Baden, 2017., br. 3.

<sup>29</sup> Vidi također: ASSOCIATION HENRI CAPITANT, *Draft European Business Code*, dostupno na: [https://www.henricapitant.org/actions/draft-european-business-code/#:~:text=Initiated%20in%202017%20by%20the%20Association%20Henri%20Capitant%2C,droit%20des%20affaires%2C%20acquis%20et%20perspectives%2C%20ed.%20Lextenso%29.\(8.5.2026.\)](https://www.henricapitant.org/actions/draft-european-business-code/#:~:text=Initiated%20in%202017%20by%20the%20Association%20Henri%20Capitant%2C,droit%20des%20affaires%2C%20acquis%20et%20perspectives%2C%20ed.%20Lextenso%29.(8.5.2026.)).

<sup>30</sup> JUNG, S., HAAG, A., *Die Societas Europaea Simplificata (SES) als Bereicherung für deutsche Unternehmer?*, GPR, 2023., br. 4, str. 169. i slj.

u zaborav. Poziv upućen vladama njemačko-francuske parlamentarne skupštine da u roku od 18 mjeseci nastave s razradom nacрта nije polučio uspjeh.<sup>31</sup>

Osim toga, svakako treba istaknuti *European Model Company Act* iz 2017. godine<sup>32</sup> te veoma aktualan prijedlog Europskog pravnog instituta (ELI) o modelu prava za europske poduzetničke zaklade.<sup>33</sup>

### 3. Polazna situacija prije oblika EU Inc.

SE je, dakle, posljednji pravni oblik EU-a s interesom ostvarivanja dobiti od kapitala i jedini koji se može klasificirati kao društvo kapitala. *De lege lata*, europsko pravo društava iz perspektive startupa ili MSP-a stoga je jednostavno neprivlačno.

#### 3.1. Stručna izvješća

Potreba za hitnim djelovanjem Europske unije dodatno je potvrđena prije svega izvješćima *Marija Draghija* i *Enrica Lette* objavljenima 2024. godine. U nastavku će biti prikazan sadržaj tih izvješća koji je relevantan za EU Inc. trgovačko društvo.

##### 3.1.1. Izvješće Marija Draghija

Bivši talijanski predsjednik vlade i predsjednik Europske središnje banke, *Mario Draghi*, u svojem izvješću iz 2024. godine ugrubo sažima geopolitičke i gospodarske promjene posljednjih godina te zaključuje da Europska unija u globalnoj konkurenciji više nije ondje gdje je nekoć bila. Osobito u tehnološkom sektoru Europa zaostaje za drugima – od 50 vodećih tehnoloških poduzeća samo su četiri u europskom vlasništvu. *Draghi* upozorava da Europa „ne može istodobno biti predvodnik u novim tehnologijama, „svijetli primjer“ u borbi protiv klimatskih promjena i neovisan akter na svjetskoj pozornici“ ako se produktivnost drastično ne poveća. On upućuje na tri područja u kojima vidi hitnu potrebu za djelovanjem: „zatvaranje inovacijskog jaza u odnosu na SAD i Kinu“, „zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost“ te „povećanje sigurnosti i smanjenje ovisnosti“. Za EU Inc. trgovačko društvo prvenstveno je relevantan upravo inovacijski jaz. U tom kontekstu *Draghi* kao glavni problem za MSP-ove navodi regulatorno opterećenje i pravnu fragmentaciju unutarnjeg tržišta.<sup>34</sup> U drugom dijelu svojeg izvješća kao rješenje tog problema predlaže uvođenje *Innovative European Company* za inovativne startupove s jedinstvenim pravilima u cijeloj Europskoj uniji.<sup>35</sup>

##### 3.1.2. Izvješće Enrica Lette

*Enrico Letta*, također bivši talijanski predsjednik vlade, u svojem izvješću iz 2024. godine, slično kao i *Draghi*, upozorava na sve veći gospodarski i tehnološki jaz između Europske

<sup>31</sup> EUROPE DIRECT, *Société Européenne Simplifiée (SES)*, 2022., dostupno na: <https://infopoint-europa.de/de/articles/societe-europeenne-simplifiee-ses> (15.4.2026.).

<sup>32</sup> O tome: SCHMIDT, J., *Der European Model Company Act (EMCA)*, ZHR, 2017., br. 1., str. 43.

<sup>33</sup> THOMSEN, S., SANDERS, A., ØRBERG, M., *European Enterprise Foundation Model Law*, 2025., dostupno na: <https://www.europeanlawinstitute.eu/projects-instruments/instruments/eli-european-enterprise-foundations-model-law/> (15.4.2026.).

<sup>34</sup> DRAGHI, M., *The future of European competitiveness*, dio A, 2024., str. 5. i dalje, dostupno na: [https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report\\_en](https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report_en) (9.4.2026.).

<sup>35</sup> DRAGHI, M., *The future of European competitiveness*, dio B, 2024., str. 254., dostupno na: [https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report\\_en](https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report_en) (9.4.2026.).

unije s jedne strane te Sjedinjenih Američkih Država i Kine s druge strane. Stoga posebice preporučuje EU-u da u skladu s geopolitičkim promjenama uspostavi „unutarnje tržište budućnosti“.<sup>36</sup> Za EU Inc. trgovačko društvo ključan zahtjev iz njegova izvješća jest deregulacija europskog pravnog poretka. U tom kontekstu Letta predlaže implementaciju *European Code of Business Law* kao 28. režima kako bi se prevladale zakonodavne razlike unutar unutarnjeg tržišta. Upravo te razlike predstavljaju djelomično nepremostivu prepreku skaliranju poslovanja, osobito za MSP-ove. U okviru novog pravnog poretka Letta zagovara „pojednostavljeno europsko društvo“ (*Simplified European Company*), u najvećoj mogućoj mjeri ujednačeno u različitim pravnim područjima, kao ključnu inovaciju za bolje iskorištavanje potencijala europskih MSP-ova.<sup>37</sup>

### 3.1.3. Konsenzus Draghija i Lette

U izvješćima dvojice gospodarskih stručnjaka mogu se uočiti određene podudarnosti. Prije svega, obojica vrlo slično ocjenjuju polaznu situaciju: EU je u pogledu konkurentnosti znatno zaostao za SAD-om i Kinom. Kako bi ponovno zauzeo vodeću poziciju u globalnoj konkurenciji, EU mora sebe i svoju strategiju konkurentnosti prilagoditi novoj geopolitičkoj klimi te dodatno harmonizirati unutarnje tržište. Obojica pritom kao jedan od ključnih problema za europske startupove, scaleupove i MSP-ove izdvajaju stanje koje proizlazi iz pravne fragmentacije. Tom problemu obojica pritom pristupaju gotovo identičnim rješenjima: uvođenje 28. režima, odnosno jedinstvenog pravnog okvira za poduzeća na razini cijelog EU-a s novim nadnacionalnim pravnim oblikom društva. Stoga je sasvim logično da se reakcija Europske unije na izvješća tih dvaju stručnjaka nije dugo čekala.

## 3.2. Stajališta institucija EU-a

Pravi zamah raspravi o 28. režimu uistinu su dale političke smjernice Komisije koje je *Ursula von der Leyen* objavila u srpnju 2024. godine u okviru svoje ponovne kandidature za predsjednicu Komisije. U njima se pozicionirala kao zagovornica unutarnjeg tržišta te najavila novi pristup politici tržišnog natjecanja i namjeru da se MSP-ovima olakša skaliranje na europskom tržištu. Konkretno, obećala je da će u tom kontekstu predložiti pravni statut na razini EU-a u obliku 28. režima.<sup>38</sup> Nakon njezina izbora prošlo je tek nekoliko mjeseci do prvih priopćenja Komisije o 28. režimu.

### 3.2.1. Priopćenja Komisije

Već krajem siječnja 2025. Komisija je predstavila svoj *Kompas konkurentnosti*. U tom priopćenju iznosi plan provedbe mjera u trima područjima iz Draghijeva izvješća. U okviru prvog stupa, odnosno „zatvaranja inovacijskog jaza“, Komisija se obvezala po-

<sup>36</sup> LETTA, E., *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity*, 2024., str. 3. i dalje, dostupno na: <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf> (8.5.2026.).

<sup>37</sup> LETTA, E., *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity*, 2024., str. 15., 107. I dalje, dostupno na: <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf> (8.5.2026.).

<sup>38</sup> VON DER LEYEN, U., *Europe's choice. Political guidelines for the next European commission 2024-2029*, dostupno na: [https://commission.europa.eu/document/download/e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648\\_en?filename=Political%20Guidelines%202024-2029\\_EN.pdf](https://commission.europa.eu/document/download/e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648_en?filename=Political%20Guidelines%202024-2029_EN.pdf) (14.4.2026.).

duprijeti startupove i scaleupove izradom posebne strategije i uvođenjem 28. režima.<sup>39</sup> Još prije strategije za startupove i scaleupove Komisija je sredinom svibnja 2025. objavila novu strategiju za unutarnje tržište u kojoj ponovno podržava smanjenje pravne fragmentacije putem 28. režima.<sup>40</sup> Tjedan dana kasnije uslijedilo je priopćenje Komisije pod naslovom *Strategija EU-a za startupove i scaleupove* u kojem je 28. režim ponovno najavljen za prvo tromjesečje 2026. Komisija je u tom priopćenju također navela da želi ispitati može li se novi oblik društva osnovati u roku od 48 sati.<sup>41</sup>

U listopadu 2025. Komisija je objavila *Radni program Komisije za 2026. godinu* u kojem se ponovno obvezala na potporu inovativnim startupovima, scaleupovima i MSP-ovima. Konkretno, najavila je optimizaciju unutarnjeg tržišta do 2028. godine i u tom okviru, među ostalim, uvođenje 28. režima.<sup>42</sup>

### 3.2.2. Zaključci Vijeća

I Vijeće Europske unije nakon izvješća *Draghija* i *Lette* izrazilo je uvjerenje da treba potaknuti uspostavu 28. režima. Tako je u čak dvama zaključcima pozvalo Komisiju da predloži fakultativni 28. režim u području prava društava. Prvi je poziv objavljen u ožujku 2025.<sup>43</sup> U drugom, koji je objavljen u listopadu iste godine, Vijeće dodatno poziva na žurnost jer su pitanja deregulacije i poboljšanja konkurentnosti od najveće važnosti.<sup>44</sup>

### 3.2.3. Rezolucija Parlamenta

Dana 20. siječnja 2026. Europski parlament donio je rezoluciju kojom podupire 28. režim u EU-u te je Komisiji izravno uputio nekoliko materijalnopravnih preporuka za budući prijedlog. Posebno je važan izvještaj prof. *Renéa Repasija*, zastupnika u Parlamentu i člana Odbora za pravna pitanja.<sup>45</sup> Upravo je taj izvještaj Parlament sadržajno prihvatio kao osnovu za rezoluciju.

U materijalnom dijelu rezolucije osobito valja istaknuti sljedeće: Parlament smatra da bi 28. režim prvenstveno trebao sadržavati odredbe prava društava i biti usvojen direktivom koja osigurava maksimalnu harmonizaciju. Kao pravnu osnovu Parlament preferira čl. 50. i 114. UFEU-a umjesto čl. 352. UFEU-a. Predmetni pravni oblici društava trebali bi uz postojeću nacionalnu oznaku dobiti dodatak *Societas Europaea Unificata* (S.EU) te bi se u cijelom EU-u smatrali društvom s ograničenom odgovornošću, neovisno o tome uspostavlja li država članica novi oblik društva ili transformira već postojeći oblik u „S.EU“. Takvo društvo trebalo bi biti priznato u svim državama članicama EU-a odmah po registraciji te imati minimalni kapital od jednog eura. Osnivanje

<sup>39</sup> COM (2025) 30 final, str. 5. i dalje.

<sup>40</sup> COM (2025) 500 final, str. 9. i dalje.

<sup>41</sup> COM (2025) 270 final, str. 4. i dalje.

<sup>42</sup> COM (2025) 870 final, str. 2.

<sup>43</sup> COUNCIL OF THE EU, *European Council conclusions on competitiveness, European defence and security and migration*, 20. ožujka 2025., Conclusions, 215/25, 20.3.2025.

<sup>44</sup> COUNCIL OF THE EU, *European Council conclusions on competitiveness and twin transition*, Conclusions, 866/25, 23.10.2025.

<sup>45</sup> REPASI, R., *REPORT with recommendations to the Commission on the 28<sup>th</sup> Regime: a new legal framework for innovative companies*, 2025., A10-0269/2025, dostupno na: [https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-10-2025-0269\\_EN.html](https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-10-2025-0269_EN.html) (16.4.2026.).

S.EU-a trebalo bi biti dostupno društvima koja nisu uvrštena na burzu, moralo bi biti moguće u roku od 48 sati, i to uz potpunu digitalnu provedbu prema načelu jednokratnog unosa podataka („once-only“). Osnovano „S.EU“ trebalo bi biti registrirano na digitalnom portalu na razini EU-a i transparentno dostupno, pri čemu bi taj portal predstavljao daljnji razvoj postojećeg sustava BRIS. Osim toga, registrirano sjedište i poslovna adresa ne bi morali nužno biti na istoj lokaciji, sve bi se sjednice mogle održavati online te bi trebalo uspostaviti brzi postupak alternativnog rješavanja sporova koji bi mogla dopunjavati posebna tijela nacionalnih sudova. Nadalje, pravni okvir za „S.EU“ morao bi biti usklađen kako s europskim tako i s nacionalnim radnopravnim propisima, osobito onima o sudjelovanju radnika u odlučivanju. U završnom dijelu rezolucije Parlament poziva Komisiju da do kraja prvog tromjesečja 2026. podnese prijedlog direktive u skladu s njegovim preporukama.<sup>46</sup>

Posebno je sporno u vezi s rezolucijom bilo to što je kao pravni instrument preporučena direktiva. I inicijativa „EU-INC“, i povjerenica za startupove *Elena Zaharieva*, kao i povjerenik za pravosuđe *Michael McGrath*, izjasnili su se u korist uredbe.<sup>47</sup> Također je i *Expertenkommission Forschung und Innovation (EFI)* u Berlinu u svojem mišljenju izričito savjetovao protiv provedbe 28. režima putem direktive te preporučio uvođenje novog pravnog oblika društva uredbom.<sup>48</sup>

## 4. Prijedlog Komisije o EU Inc.-u

Neposredno prije kraja prvog tromjesečja 2026. Komisija je, kao što je i najavila, predstavila svoj prijedlog za 28. režim pod nazivom „EU Inc.“.<sup>49</sup> U sljedećem poglavlju prijedlog Komisije kontekstualno će se razmotriti i sadržajno sustavno prikazati. Osim toga, usporedit će se prve reakcije iz pravne znanosti i prakse.

### 4.1. Kontekst prijedloga

Kontekstualna geneza prijedloga za EU Inc. trgovačko društvo proizlazi iz cjelovitog sagledavanja prethodnih poglavlja i može se prikazati na sljedeći način: europsko pravo društava do sada je bilo i ostalo nepotpuno. Za MSP-ove, startupove ili scaleupove ne postoji stvarno prikladna alternativa s obzirom na to da je SE vrlo složen, nefleksibilan i skup. Između ostalog, upravo je zbog toga Europska unija tijekom godina pokrenula različite projekte poput SPE-a ili SUP-a od kojih nijedan nije bio uspješan.<sup>50</sup> Da bi u pravu društava kapitala EU-a uz SE trebala nastati modernija i fleksibilnija pravna forma u obliku 28. režima, već je neko vrijeme bilo očekivano. Osobito od dva-ju izvješća *Marija Draghija* i *Enrica Lette* takvo se rješenje konačno našlo u središtu

<sup>46</sup> EUROPÄISCHES PARLAMENT, *Das 28. Regime: Ein neuer Rechtsrahmen für innovative Unternehmen*, 2026., P10\_TA(2026)0002, dostupno na: [https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2026-0002\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2026-0002_EN.pdf) (16.4.2026.).

<sup>47</sup> KERNBICHLER, F., *Eine für alle: Einheitliche europäische Rechtsform für Start-ups gesucht*, *Die Presse*, 19.1.2026., str. 14.

<sup>48</sup> EFI – Expertenkommission Forschung und Innovation, *Gutachten 2026*, 2026., str. 50., dostupno na: [https://www.e-fi.de/fileadmin/Assets/Gutachten/2026/EFI\\_Gutachten\\_2026\\_27126.pdf](https://www.e-fi.de/fileadmin/Assets/Gutachten/2026/EFI_Gutachten_2026_27126.pdf) (16.4.2026.).

<sup>49</sup> COM (2026) 320 final.

<sup>50</sup> Vidi točku 2.

političkog diskursa s obzirom na to da su oni naglasili nužnost 28. režima radi očuvanja i poboljšanja konkurentnosti Europske unije.<sup>51</sup> Stoga je bilo logično da Europska komisija preporuke dvojice gospodarskih stručnjaka uključi u svoj politički program i najavi uvođenje 28. režima. Komisija je pritom djelovala i na poticaj ostalih institucija EU-a. Dok je Vijeće u dvama zaključcima pozvalo Komisiju na podnošenje prijedloga za 28. režim, Europski parlament je u svojoj rezoluciji predložio novi oblik društva u obliku direktive i zadužio Komisiju za izradu zakonodavnog prijedloga.<sup>52</sup> Prijedlogom „EU Inc.“ Komisija je odgovorila na sve navedeno.

## 4.2. Materijalni dio prijedloga

Komisija s 28. režimom donosi opsežan i detaljan zakonodavni prijedlog. U sljedećim potpoglavljima njegov će sadržaj biti sustavno analiziran. Uvodno valja ukazati na dva sveprisutna načela *once-only* i *digital-only* koja se provlače kroz cijeli prijedlog te ih stoga treba uzeti u obzir u svim daljnjim razmatranjima.<sup>53</sup>

### 4.2.1. Pravna osnova i mjerodavno pravo

Zakonodavni prijedlog Komisije o 28. režimu zamišljen je u obliku uredbe i temelji se na nadležnosti za usklađivanje prava na unutarnjem tržištu iz čl. 114. UFEU-a.<sup>54</sup> Iako bi u obzir mogao doći i čl. 50. st. 2. t. g UFEU-a, od odlučujuće je važnosti da se – za razliku od SE-a i neuspjelog SPE-a – ne upućuje na čl. 352. UFEU-a (ranije čl. 308. UEZ-a). Taj članak, naime, zahtijeva jednoglasnost, što je u političkom procesu nastanka SE-a predstavljalo dugotrajnu prepreku, a za projekt SPE čak i konačnu zapreku.<sup>55</sup>

Posebnost čl. 114. UFEU-a jest ta da se primjenjuje redovni zakonodavni postupak koji zahtijeva samo kvalificiranu većinu u Vijeću. Osim toga, svi pravni akti europskog prava mogu se temeljiti na čl. 114. UFEU-a. Pojam „mjera“ u tom slučaju kao sredstvo maksimalne harmonizacije obuhvaća i uredbu.<sup>56</sup>

Budući da je Sud Europske unije u presudi<sup>57</sup> koja se odnosila na Uredbu o SCE-u (Uredba (EZ) 1435/2003) odbio čl. 114. UFEU-a kao pravnu osnovu za stvaranje nadnacionalnog oblika društva i umjesto toga se priklonio čl. 352. UFEU-a, čini se da se kod oblika „EU Inc.“ to pokušava zaobići time što se harmonizirani oblik društva integrira u nacionalne pravne poretke država članica.<sup>58</sup> Razlog odbijanja Europskog suda pravde leži u činjenici da, iako uredba ima za cilj prilagodbu („approximation“) važećih propisa država članica, ostavlja postojeće nacionalne propise nepromijenjenima na temelju članka 114. UFEU.<sup>59</sup>

EU Inc. trgovačko društvo uređuje se prema čl. 4. st. 1. prijedloga Uredbe o „EU Inc.“ (u daljnjem tekstu: Uredba o EUInc.-u) samom uredbom i statutom koji se uspo-

<sup>51</sup> Vidi točku 3.1.

<sup>52</sup> Vidi točku 3.2.

<sup>53</sup> COM (2026) 321 final, S. 14 f; Vidi točku 4.2.2.

<sup>54</sup> Ibid, str. 5. i sljedeća.

<sup>55</sup> SCHMIDT, J., TEICHMANN, C., *Der Kommissionsvorschlag für eine „EU Inc.“*, NZG, 2026, br. 10., str. 436.

<sup>56</sup> KHAN, D., UFEU čl. 114, u GEIGER, R. et.al. (Hrsg.), AEUV, C.H. Beck, München, 2023., br. 11. i dalje, 17.

<sup>57</sup> Presuda Europskog suda od 2.5.2006 – C-436/03, Slg. 2006, I-3733 = EuZW 2006, 38.

<sup>58</sup> SCHMIDT, J., TEICHMANN, C., *Der Kommissionsvorschlag für eine „EU Inc.“*, NZG, 2026., br. 10, str. 436.

<sup>59</sup> Kritično o tome već davno BASEDOW, Art. 114 AEUV als Rechtsgrundlage eines optionalen EU-Kaufrechts: Eine List der Kommission, EuZW 2012, br. 1, str. 1.

stavlja prema čl. 7. Uredbe o EUInc.-u, pri čemu statut ne smije biti protivan odredbama uredbe. Na pravna područja koja uredba ne obuhvaća primjenjuje se nacionalno pravo usporedivih društava one države članice u kojoj konkretni „EU Inc.“ ima svoje registrirano sjedište. Koje će se društvo nacionalnog prava koristiti kao referenca za ta pitanja određuju države članice prema čl. 4. st. 3. Uredbe EUInc.<sup>60</sup>

#### 4.2.2. Općenito, karakteristike i registri

Prema čl. 1. t. (a) Uredbe o EUInc.-u „EU Inc.“ predstavlja novi, harmonizirani oblik društva s ograničenom odgovornošću koji se implementira u pravne poretke svih država članica EU-a.<sup>61</sup> Već na ovom mjestu treba ukazati na popis zabranjenih zahtjeva i postupanja država članica iz čl. 103. Uredbe o EUInc.-u, koji bi mogli umanjiti učinkovitost EU Inc. trgovačkog društva.<sup>62</sup> Iako je „EU Inc.“ prvenstveno prilagođen startupovima, scaleupovima i inovativnim MSP-ovima,<sup>63</sup> prema čl. 3. t. (c) Uredbe o EUInc.-u može ga osnovati jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba. Prema čl. 5. Uredbe o EUInc.-u novi oblik društva stječe pravnu osobnost upisom u nacionalni registar i prema čl. 6. Uredbe o EUInc.-u mora nositi dodatak „EU Inc.“, pri čemu se tvrtka mora razlikovati u odnosu na druge na razini cijelog EU-a. Za radnje poduzete prije registracije, čiju odgovornost ne preuzme društvo, neograničeno i solidarno odgovaraju osobe koje su postupale, ako nije drugačije ugovoreno.<sup>64</sup> Prilikom registracije društvo dobiva i europski jedinstveni identifikator (EUID) prema čl. 3. t. (e) Uredbe o EUInc.-u<sup>65</sup> U smislu čl. 9. Uredbe o EUInc.-u EU Inc. trgovačko društvo mora uz registrirano sjedište imati ili središnju upravu ili glavno mjesto poslovanja unutar EU-a.<sup>66</sup> Svi postupci predviđeni prijedlogom, kao i s njima povezane obveze plaćanja, trebali bi se prema čl. 10. i 11. Uredbe o EU Inc.-u moći provoditi digitalnim putem. U vezi s prvom odredbom Komisija govori o načelu „digital-only“.<sup>67</sup>

Za statut čl. 7. Uredbe o EUInc.-u predviđa da mora sadržavati barem pitanja navedena u prilogu<sup>68</sup> te da mora biti u digitalnom obliku i strojno čitljiv. Nadalje, mora biti dostupan kako na službenom jeziku države registracije tako i na jednom od međunarodnih poslovnih jezika.<sup>69</sup> Ta se objava provodi prema čl. 25. Uredbe o EUInc.-u u nacionalnom registru i prema čl. 26. st. 1. t. (a) Uredbe o EUInc.-u putem sustava povezivanja poslovnih registara (*Business Registers Interconnection System (BRIS)*)<sup>70</sup> koji bi prema čl. 1. t. (b) i 15. Uredbe o EUInc.-u trebao biti proširen središnjim EU-sučeljem. Na tom bi se sučelju, osim osnivanja društva, trebale objavljivati sve registracijske prijave i ključni podaci o društvu.<sup>71</sup> Prema čl. 8. Uredbe o EUInc.-u Komisija dodat-

<sup>60</sup> COM (2026) 321 final, str. 47. i dalje.

<sup>61</sup> Ibid, str. 43.

<sup>62</sup> Ibid, str. 92.

<sup>63</sup> Ibid, str. 2, 14.

<sup>64</sup> Ibid, str. 46. i dalje.

<sup>65</sup> Ibid, str. 46.; EUID proizlazi iz čl. 16. Direktive (EU) 2017/1132, na koju se Komisija u ovom prijedlogu stalno poziva.

<sup>66</sup> COM (2026) 321 final, str. 48.

<sup>67</sup> Ibid, str. 49. i dalje; o načelu „digital-only“ vidi i str. 26.

<sup>68</sup> Ibid, ANNEX.

<sup>69</sup> Ibid, str. 46 i dalje.

<sup>70</sup> BRIS proizlazi već iz Direktive (EU) 2017/1132 kao i Provedbene uredbe Komisije (EU) 2021/1042.

<sup>71</sup> COM (2026) 321 final, str. 43., 51. i dalje, 56. i dalje.

no stavlja na raspolaganje ogledni statut koji je osobito važan za ubrzani postupak osnivanja.<sup>72</sup>

U člancima 27. do 35. Uredbe o EUInc.-u sadržane su dodatne odredbe o registrima i transparentnom nastupu u pravnom prometu. Registri se moraju redovito ažurirati. Nadalje, primjenjuje se načelo „once-only“ iz čl. 28. Uredbe o EUInc.-u prema kojem EU Inc. trgovačko društvo ne mora više puta unositi iste podatke. Tijela vlasti moraju sama pribavljati javno dostupne podatke. Kada se uspostavi EU-sučelje unutar BRIS-a, Komisija bi ga putem provedbenog akta trebala razviti u središnji digitalni registar za EU Inc. trgovačko društvo. Radi osiguranja transparentnog nastupa u pravnom prometu čl. 29. Uredbe o EUInc.-u predviđa određene minimalne standarde za podatke o društvu na poslovnim komunikacijskim sredstvima. Poduzetnicima EU Inc. trgovačkog društva prema čl. 30. i 31. Uredbe o EUInc.-u pruža se mogućnost korištenja digitalne EU-potvrde o trgovačkom društvu (*EU Company Certificate - EUCC*)<sup>73</sup> i također digitalne punomoći EU-a,<sup>74</sup> koje bi trebale biti kompatibilne s europskom poslovnim lisnicom (*European Business Wallet*)<sup>75</sup> čija je uspostava još u fazi planiranja.<sup>76</sup>

#### 4.2.3. Suodlučivanje radnika

Čl. 12. Uredbe o EUInc.-u određuje da se prava radnika na suodlučivanje kod nacionalnih osnivanja – potpuno neovisno o vrsti postupka – moraju poštovati prema pravu države u kojoj se obavlja registracija. Kod prekograničnih postupaka osnivanja ili preoblikovanja navedenih u čl. 12. st. 2. Uredbe o EUInc.-u u smislu Direktive (EU) 2017/1132 potrebno je primijeniti odgovarajuće odredbe te direktive.<sup>77</sup>

#### 4.2.4. Postupak osnivanja i podružnice

„EU Inc.“ može se prema čl. 3. t. (d) Uredbe o EUInc.-u osnovati kako *ex nihilo* tako i putem preoblikovanja, pripajanja ili podjele.<sup>78</sup> Osim toga, već postojeća društva mogu prema čl. 19. Uredbe o EUInc.-u osnovati društva kćeri.<sup>79</sup> Za osnivanje je potrebno podnijeti jedinstveni digitalni obrazac zahtjeva predviđen čl. 13. Uredbe o EU Inc.-u, te statut zajedno s potpisima budućih direktora putem središnjeg EU-sučelja iz čl. 15. Uredbe o EU Inc.-u. U okviru prijave za osnivanje podnesena dokumentacija potom podliježe preventivnoj kontroli prema čl. 14. Uredbe o EU Inc.-u koja se, ovisno o odluci država članica, provodi od strane tijela vlasti, odvjetnika ili javnog bilježnika.<sup>80</sup>

Ako osnivač koristi i ogledni statut iz čl. 8. Uredbe o EU Inc.-u i središnje EU-sučelje, otvorena je mogućnost ubrzanog postupka osnivanja („fast-track“ osnivanje) u smislu čl. 16. Uredbe o EU Inc.-u koje bi uz trošak od najviše 100 eura trebalo biti dovršeno u roku od 48 sati. Taj postupak ipak nije obavezan: prema čl. 17. i 18. Uredbe

<sup>72</sup> Ibid, str. 48.; o ubrzanom osnivanju vidi postupak osnivanja u točki 4.4.

<sup>73</sup> O EUCC-u vidi: LUTTER, M., BAYER, W., SCHMIDT, J., *Europäisches Unternehmens- und Kapitalmarktrecht*, De Gruyter, Berlin, 2026., str. 270. i dalje.

<sup>74</sup> O digitalnoj punomoci EU-a vidi: LUTTER, M., BAYER, W., SCHMIDT, J., *Europäisches Unternehmens- und Kapitalmarktrecht*, De Gruyter, Berlin, 2026., str. 301. i dalje.

<sup>75</sup> Vidi o tome: COM (2025) 838 final.

<sup>76</sup> COM (2026) 321 final, S. 58 ff.

<sup>77</sup> Ibid, str. 49. i dalje; o načelu „digital-only“ vidi i str. 26.

<sup>78</sup> Ibid, str. 46.

<sup>79</sup> Ibid, str. 53.

<sup>80</sup> Ibid, str. 50. i dalje.

o EU Inc.-u novi se oblik društva može osnovati i s individualnim statutom putem središnjeg EU-sučelja ili izravno pri nacionalnom registru.<sup>81</sup> Uz načelo „digital-only“, prema čl. 20. Uredbe o EU Inc.-u ponovno se primjenjuje i načelo „once-only“, pri čemu se podaci poput EUID-a ili poreznog identifikacijskog broja (*tax identification number (TIN)*) automatski dostavljaju tijelima vlasti i sustavu socijalnog osiguranja.<sup>82</sup> Ta se dva načela također primjenjuju i na prekogranično osnovane podružnice EU Inc. trgovačkog društva prema čl. 36. do 40. Uredbe o EU Inc.-u.<sup>83</sup>

#### 4.2.5. Organizacija, odgovornost direktora i donošenje odluka

U EU Inc. trgovačkom društvu prema čl. 42. Uredbe o EU Inc.-u obvezno se moraju uspostaviti dva tijela: *board of directors* i *general meeting*. Prvo predstavlja upravljačko tijelo društva koje se sastoji od jedne ili više fizičkih osoba, pri čemu najmanje jedan član mora imati prebivalište unutar EU-a. Drugo je tijelo odlučivanja, odnosno glavna skupština. Upravno tijelo osim vođenja poslova odgovorno je i za zastupanje društva u smislu čl. 43. Uredbe o EU Inc.-u. Kada postoji više direktora, Uredba o EU Inc.-u načelno predviđa zajedničko zastupanje, pri čemu se statutom ili odlukom članova društva može odrediti i individualno rješenje zastupanja. Nadalje, uprava je nadležna za sva pitanja koja nisu prenesena na glavnu skupštinu ili neko drugo tijelo. Pri obavljanju svojih zadaća uprava je prema čl. 44. st. 1. Uredbe o EU Inc.-u obvezna pridržavati se statuta i djelovati u dobroj vjeri, savjesno i s potrebnom pažnjom u interesu društva. Glavnoj skupštini u svakom su slučaju povjerena prava da u svakom trenutku imenuje i opozove članove uprave, odobri godišnje financijske izvještaje i izdaje upute upravi. Iz čl. 42. Uredbe o EU Inc.-u dodatno proizlazi da statut može predvidjeti i druga tijela društva.<sup>84</sup>

Ako član uprave društvu prouzroči štetu povredom obveze koja može proizlaziti iz Uredbe o EU Inc.-u, statuta ili odluke članova društva, prema čl. 44. st. 2. Uredbe o EU Inc.-u odgovara društvu za tu štetu. Međutim, čl. 44. st. 3. Uredbe o EU Inc.-u s jedne strane određuje svojevršno pravilo *Business Judgement Rule*, prema kojem odgovornost otpada ako je odluka donesena u dobroj vjeri, u skladu s pažnjom razumne i razborite osobe te uz pretpostavku da se djeluje u interesu društva. S druge strane, odgovornost direktora isključena je za radnje poduzete na temelju zakonitih odluka članova društva.<sup>85</sup>

I glavna skupština i sve sjednice uprave mogu se prema čl. 47. Uredbe o EU Inc.-u održavati digitalno ili u hibridnom obliku. U slučaju takve sjednice mora se ipak osigurati da članovi društva imaju mogućnost sudjelovati na sjednici i ostvarivati svoja prava glasa. Nadalje, mora biti osigurana njihova sigurna identifikacija. Ako statut to predviđa ili se svi članovi društva s time slože, odluke članova društva mogu se prema čl. 48. Uredbe o EU Inc.-u donositi i pisanim putem. Pisane odluke mogu se donositi i elektronički te trebaju imati iste kvorume i iste pravne učinke kao odluke donesene na glavnoj skupštini. Što se tiče potrebne većine, čl. 49. Uredbe o EU Inc.-u određuje načelnu primjenu obične većine prisutnih ili zastupanih članova društva, pri čemu statut

<sup>81</sup> Ibid, str. 52. i dalje.

<sup>82</sup> Ibid, str. 53. i dalje.

<sup>83</sup> SCHMIDT, J., TEICHMANN, C., *Der Kommissionsvorschlag für eine „EU Inc.“*, NZG, 2026., br. 10, str. 438.

<sup>84</sup> COM (2026) 321 final, str. 66.

<sup>85</sup> Ibid, str. 67.

može predvidjeti drugačije kvorume. Odluke o izmjeni statuta prema čl. 50. Uredbe o EU Inc.-u u vezi s čl. 49. st. 3. Uredbe o EU Inc.-u zahtijevaju kvalificiranu većinu od dviju trećina, pri čemu članovi društva kojima se takvom odlukom nameću dodatne obveze ili koji prema čl. 51. Uredbe o EU Inc.-u drže različite rodove dionica, koje su pogođene tom izmjenom, moraju izričito pristati na takvu odluku.<sup>86</sup>

#### 4.2.6. Članstvo

U smislu čl. 53. i 54. Uredbe o EU Inc.-u dionice u EU Inc. trgovačkom društvu trebaju biti isključivo digitalne te se s konstitutivnim učinkom i dokaznom snagom upisivati u digitalni registar dionica. Taj registar treba, uz podatke o osobi i adresi članova društva, sadržavati i sveobuhvatan minimalni sadržaj te biti dostupan svim imateljima udjela i osobama s opravdanim interesom, pri čemu se moraju poštovati pravila o zaštiti podataka. Dionice u EU Inc. trgovačkom društvu prema čl. 55. Uredbe o EU Inc.-u trebaju nositi jednaka prava i obveze, osim ako statut za različite rodove dionica ne predviđa posebna obilježja poput, primjerice, višestrukih glasačkih prava. Čl. 52. Uredbe o EU Inc.-u dodatno propisuje pravo dioničara da pred sudom zahtijevaju da društvo otkupi njihove dionice ako su u okviru vođenja poslova društva bili zakinuti.<sup>87</sup>

I prijenos dionica treba se provoditi digitalnim putem. Nakon sklopljenog pravnog posla stranke moraju društvu dostaviti digitalnu obavijest kako bi društvo potom provjerilo postupak i s konstitutivnim učinkom ga upisalo u digitalni registar dionica. Osim toga, prijenos dionica prema čl. 59. st. 2. i 5. Uredbe o EU Inc.-u ne smije biti otežan nacionalnim pravom država članica dodatnim ograničenjima ili formalnim zahtjevima koji nadilaze Uredbe o EU Inc.-u, osobito ne primjerice zahtijevanjem javno-bilježničkog akta.<sup>88</sup>

#### 4.2.7. Pristup tržištu kapitala i pravila u pogledu kapitala

EU Inc. trgovačko društvo prema čl. 60. st. 1. Uredbe o EU Inc.-u ne smije biti spriječeno ponuditi svoje dionice za trgovanje na multilateralnoj trgovinskoj platformi (MTF). Osim toga, države članice mogu zakonom dopustiti EU Inc. trgovačkom društvu da za svoje dionice zatraži uvrštenje na burzu.<sup>89</sup>

Prema čl. 62. st. 1. Uredbe o EU Inc.-u EU Inc. trgovačko društvo ne mora ispunjavati zahtjev minimalnog kapitala.<sup>90</sup> Dionice u EU Inc. trgovačkom društvu trebale bi se smatrati pravim dionicama bez nominalne vrijednosti ako statut ne propisuje drugačije. To znači da nemaju nominalni iznos i pritom ne predstavljaju udio u kapitalu. Ovisno o tome predviđa li statut dionice s nominalnom vrijednošću odnosno temeljni kapital ili ne, Uredba o EU Inc.-u predviđa različite posljedice u pogledu uplata i raspodjele dobiti.<sup>91</sup> Ulozi se prema čl. 64. st. 3. Uredbe o EU Inc.-u mogu unositi kako u temeljni kapital tako i u ostalu imovinu društva. Oni mogu obuhvaćati svaku gospodarsku vrijednost, dakle novčane i nenovčane uloge, kao i doprinos u obliku rada, pri čemu se potonji ne može unijeti u temeljni kapital. Kod nenovčanih uloga

<sup>86</sup> Ibid, str. 68. i dalje.

<sup>87</sup> Ibid, str. 69. i dalje.

<sup>88</sup> Ibid, str. 73.

<sup>89</sup> Ibid, str. 20., 34., 74.

<sup>90</sup> Ibid, str. 74.

<sup>91</sup> SCHMIDT, J., TEICHMANN, C., *Der Kommissionsvorschlag für eine „EU Inc.“*, NZG, 2026., br. 10, str. 441.

prije izdavanja dionica prema čl. 65. st. 3. Uredbe o EU Inc.-u provodi se procjena od strane nepristranog stručnjaka. Međutim, ako se takav ulog treba unijeti samo u ostalu imovinu društva, od te se procjene može odustati odredbom statuta ili odlukom glavne skupštine donesenom kvorumima potrebnima za izmjenu statuta.<sup>92</sup>

O raspodjeli dobiti odlučuje, ako statutom nije određena drukčija nadležnost, glavna skupština. Općenito, raspodjele su dopuštene samo ako su provjera bilance stanja i provjera solventnosti prema čl. 72. st. 3. t. (a) i (b) Uredbe o EU Inc.-u pokazale pozitivan rezultat.<sup>93</sup> S jedne strane, bilanca u tom okviru ne smije pokazivati ni negativni kapital ni prezaduženost, a s druge strane društvo mora moći izgledno podmirivati svoje obveze tijekom sljedećih dvanaest mjeseci.<sup>94</sup> Kod EU Inc. trgovačkog društva koji ima temeljni kapital imovina potrebna za njegovo održavanje ne smije se prema čl. 63. Uredbe o EU Inc.-u raspodijeliti dioničarima, osim ako raspodjela proizlazi iz smanjenja kapitala.<sup>95</sup>

Dok EU Inc. trgovačko društvo ne smije upisivati vlastite dionice, čl. 74. i 75. Uredbe o EU Inc.-u propisuju da je stjecanje vlastitih dionica dopušteno ako se financira iz sredstava raspoloživih za raspodjelu. Ako se vlastite dionice trebaju prihvatiti kao instrument osiguranja, to je dopušteno samo ako iznos osiguranih tražbina ili vrijednost za koju te tražbine premašuju prihvaćene dionice ne prelazi iznos raspoloživih sredstava za raspodjelu. O stjecanju i prihvaćanju vlastitih dionica kao instrument osiguranja, kao i o povlačenju vlastitih dionica, odlučuje glavna skupština, osim ako statut ne propisuje drukčiju nadležnost.<sup>96</sup>

U čl. 67. i 68. Uredbe o EU Inc.-u izdavanje novih dionica, dioničkih opcija i drugih instrumenata koji daju pravo na nove dionice uređeno je na izrazito fleksibilan način – primjerice, statut može sva tijela društva ovlastiti za donošenje takvih mjera do unaprijed određenog maksimalnog iznosa. Pri izdavanju novih dionica uz novčane uloge postojeći članovi društva prema čl. 69. Uredbe o EU Inc.-u imaju pravo prvenstva, od kojeg se može odustati statutom, odlukom dioničara ili odlukom direktora. Nadalje, mogu se izdavati i nove dionice koje se mogu otkupiti, pri čemu pravo otkupa može biti dodijeljeno dioničarima, društvu ili objema stranama.<sup>97</sup>

Ako društvo ima uspostavljen temeljni kapital, povećanja kapitala prema čl. 70. Uredbe o EU Inc.-u provode se izdavanjem novih dionica za novčane ili nenovčane uloge u temeljni kapital prema čl. 64. Uredbe o EU Inc.-u ili korištenjem rezervi u smislu čl. 71. Uredbe o EU Inc.-u. Smanjenja kapitala prema čl. 77. Uredbe o EU Inc.-u mogu se provesti samo nakon provedenih provjera bilance stanje i solventnosti te ishodenog mišljenja stručnjaka, i to odlukom glavne skupštine. Ako smanjenje kapitala služi isključivo pokriću gubitka koji se ne može nadoknaditi drugom imovinom ili se istodobno s njegovim smanjenjem temeljni kapital povećava za isti ili veći iznos, od tih sigurnosnih mehanizama treba odustati. Sve mjere u pogledu kapitala moraju se u skladu s čl. 27. Uredbe o EU Inc.-u objaviti putem središnjeg EU-sučelja ili nacionalnog registra.<sup>98</sup>

<sup>92</sup> COM (2026) 321 final, str. 75.

<sup>93</sup> Ibid, str. 78.

<sup>94</sup> BOCHMANN, C., BOCHMANN, J., *Der Kommissionsentwurf zur EU Inc.*, RFamU, 2026, br. 4, str. 172.

<sup>95</sup> COM (2026) 321 final, str. 74.

<sup>96</sup> Ibid, str. 79. i dalje.

<sup>97</sup> COM (2026) 321 final, str. 76. i dalje, i 80.

<sup>98</sup> Ibid, str. 37. i dalje i 80.

#### 4.2.8. Sudjelovanje zaposlenika u kapitalu (EU-ESO)

Prema čl. 78. i 79. Uredbe o EU Inc.-u EU Inc. trgovačko društvo može odlukom glavne skupštine uspostaviti tzv. EU *employee stock option plan* (EU-ESO) putem kojeg se članovima uprave kao i zaposlenicima društva i njegovih društava kćeri izdaju dioničke opcije. Dionice stečene na temelju EU-ESO-a oporezuju se prema nacionalnom pravu, ali tek prilikom njihove prodaje. Kao prihod tada se smatra razlika između tržišne cijene na dan prodaje i nabavne cijene. Pravo prvenstva postojećih dioničara iz čl. 69. Uredbe o EU Inc.-u ne primjenjuje se na dionice EU-ESO-a.<sup>99</sup>

#### 4.2.9. Likvidacija i insolventnost

Ako solventno EU Inc. trgovačko društvo ispunjava jedan od razloga ništetnosti taksativno navedenih u čl. 81. Uredbe o EUInc.-u, slijedi likvidacija, pri čemu se ponovno primjenjuju načela „digital-only“ i „once-only“. Čim je EU Inc. likvidacijom prestalo postojati, to se mora digitalno prijaviti u skladu s čl. 27. Uredbe o EU Inc.-u. Čl. 83. Uredbe o EU Inc.-u dodatno propisuje „fast-track“ postupak likvidacije ako je konkretno EU Inc. trgovačko društvo obustavilo poslovanje, nema imovine odnosno sva je imovina uslijed obavijesti o prestanku društva isplaćena, nema nikakvih obveza ili su svi vjerovnici pristali na „fast-track“ likvidaciju te nije uključeno ni u jedan sudski ili upravni postupak. Prema čl. 85. Uredbe o EUInc.-u vjerovnici imaju mogućnost u roku od 30 dana od objave „fast-track“ likvidacije podnijeti prigovore. Ako nacionalno pravo predviđa odobrenje poreznog tijela, ono se prema čl. 86. Uredbe o EUInc.-u također mora izdati u roku od 30 dana. Nakon proteka tih rokova društvo se prema čl. 87. Uredbe o EUInc.-u može izbrisati iz registra.<sup>100</sup>

Za „inovativne startupove“<sup>101</sup> koji su prema čl. 89. st. 2. Uredbe o EU Inc.-u nesposobni za plaćanje prijedlog Komisije predviđa pojednostavljeni stečajni postupak. U tom bi se okviru, prema čl. 91. Uredbe o EU Inc.-u, službena komunikacija te, prema čl. 97. i dalje Uredbe o EUInc.-u, unovčenje imovine dužnika trebali provoditi isključivo digitalnim putem. Pravo podnošenja prijedloga za otvaranje stečaja prema čl. 90. Uredbe o EU Inc.-u imaju, osim samog društva, i svi njegovi vjerovnici. Nadalje, prema čl. 102. Uredbe o EU Inc.-u u pojednostavljenom stečajnom postupku odluka bi trebala biti donesena u roku od šest mjeseci.<sup>102</sup>

### 5. Zaključak i pogled u budućnost

Predstavnici poduzetništva prijedlog uglavnom ocjenjuju pozitivno i smatraju ga barem prvim korakom u pravom smjeru.<sup>103</sup> I jedan dio pravne znanosti vrlo pozitivno vrednuje prijedlog Komisije. Jahn ga čak opisuje kao gotovo rajski čin oslobođenja.<sup>104</sup> Naravno, iznose se i negativne kritike. U pravnoj znanosti one se osobito odnose na rješenje pitanja

<sup>99</sup> Ibid, str. 81. i dalje.

<sup>100</sup> COM (2026) 321 final, str. 83. i dalje.

<sup>101</sup> O pojmu „inovativni startup“ vidi: COM (2026) 1800 final.

<sup>102</sup> COM (2026) 321 final, str. 86. i dalje.

<sup>103</sup> PERLAKI, D., *Reaktionen auf EU Inc.:* „Das Letzte, was wir jetzt brauchen, ist ein weiterer Rohrkrepierer“, 2026., dostupno na: <https://brutkasten.com/artikel/reaktionen-auf-eu-inc-das-letzte-was-wir-jetzt-brauchen-ist-ein-weiterer-rohrkrepierer> (30.4.2026.).

<sup>104</sup> JAHN, J., Die EU Inc.: Große Chancen – viele Bedenken, NZG, 2026, Heft 11, S. 481.

suodlučivanja radnika: Schmidt i Teichmann smatraju da oslanjanje isključivo na pravo države registracije u kombinaciji sa sudskom praksom Suda EU-a o slobodi poslovnog nastana<sup>105</sup> povećava mogućnost zaobilaženja pravila. Ipak, s pravom pitanje suodlučivanja radnika nazivaju „političkim prividnim divom“ budući da tipični EU Inc. rijetko doseže pragove veličine koji su odlučujući za primjenu pravila o suodlučivanju radnika.<sup>106</sup> Iz prakse se, unatoč velikom zadovoljstvu brojnim pozitivnim aspektima, ističe da prijedlog Komisije nije pravi 28. režim sve dok je nadležnost za sporove u vezi s oblikom EU Inc. kod nacionalnih sudova te dok se ne uspostave jedinstveni centralni registar na razini EU-a i baza podataka u stvarnom vremenu.<sup>107</sup> S druge strane – kako također ističu Schmidt i Teichmann<sup>108</sup> – može se prigovoriti da je oblik EU Inc. europskiji od svih postojećih pravnih oblika EU-a. Nadalje se ističe važnost toga da se EU-ESO ne izgubi u predstojećem političkom procesu s obzirom na to da upravo ujednačeni trenutak oporezivanja predstavlja osobito dobrodošao aspekt nacrta.<sup>109</sup>

Prijedlog Komisije za „EU Inc.“ definitivno predstavlja odlučujuću prekretnicu na putu prema unutarnjem tržištu naklonjenom MSP-ovima bez prisutnosti „konkurentnosti pravnih oblika“ među državama članicama. Osobito zahvaljujući fleksibilnim pravilima organizacije i kapitala ovaj projekt ima velik potencijal za MSP-ove, a time i za konkurentnost Europske unije. To što pojedina pitanja još ostavljaju prostor za doradu sasvim je uobičajeno i ne bi smjelo stajati na putu uvođenju ovog 28. režima.

Što se tiče budućnosti EU Inc. trgovačkog društva, prije svega treba pričekati redovni zakonodavni postupak koji je započet prijedlogom. To znači da sada Europski parlament običnom većinom i Europsko vijeće kvalificiranom većinom moraju postići dogovor.<sup>110</sup> Cilj je Komisije postići dogovor još tijekom 2026. godine.<sup>111</sup> Ako bi se to ostvarilo, EU Inc. trgovačko društvo moglo bi prema čl. 109. Uredbe o EU Inc.-u postati dijelom važećeg prava već krajem 2027. godine.<sup>112</sup> Iako su Europski parlament i Vijeće već signalizirali svoju načelnu suglasnost,<sup>113</sup> osobito imajući u vidu složen politički proces odlučivanja kod prethodnih projekata, za sada ostaje nadati se prikladnom konsenzusu. Međutim, u interesu Europske unije takav se dogovor može očekivati s obzirom na njezinu sve slabiju konkurentnost. Bit će zanimljivo pratiti predstavlja li oblik EU Inc. samo prvi korak prema širem 28. režimu ili čak prema „*European Business Code*“. Potencijal za to svakako postoji.

<sup>105</sup> EuGH C-276/22 (Edil Work 2).

<sup>106</sup> SCHMIDT, J., TEICHMANN, C., *Der Kommissionsvorschlag für eine „EU Inc.“*, NZG, 2026., br. 10, str. 440., 445.

<sup>107</sup> *EU-INC, EU-INC needs to be a true 28th regime*, 2026., dostupno na: This week the upcoming proposal on “EU Inc.” by the European Commission was leaked. We looked into the details: It contains a lot of improvements but yet fails on the actual main goal: Creating one... | EU-INC | 60 Kommentare (30.04.2026).

<sup>108</sup> SCHMIDT, J., TEICHMANN, C., *The EU Inc. – half European, fully digital, and genuinely innova ve*, ECC-ML Working Paper 2026/1, str. 41, dostupno na: <https://www.ecml.net/eccml-working-papers/> (8.5.2026).

<sup>109</sup> KERSCHBAUMER, N., TYRYBON, D., *Die EU Inc. soll Start-ups das Leben erleichtern – doch sie braucht zumindest drei Änderungen*, 2026., dostupno na: <https://www.derstandard.at/story/3000000317917/die-eu-inc-soll-start-ups-das-leben-erleichtern-doch-sie-braucht-zumindest-drei-aenderungen> (9.5.2026).

<sup>110</sup> PALMSTORFER, R., *Art 294 AEUV*, u JAEGER, T., STÖGER, K. (Hrsg.), *EUV/AEUV*, Manz, Wien, 2026., br. 23. i dalje.

<sup>111</sup> COM (2026) 320 final, str. 6.

<sup>112</sup> COM (2026) 321 final, str. 94.

<sup>113</sup> JAHN, J., *Die EU Inc.: Große Chancen – viele Bedenken*, NZG, 2026., br. 11., str. 481.

Mag. Dr. Tomislav **BORIĆ**,  
professor at the Faculty of Law of the University of Graz  
[tomislav.boric@uni-graz.at](mailto:tomislav.boric@uni-graz.at)

Mag. Nicolaus **SCARPATETTI**,  
assistant at the Faculty of Law of the University of Graz  
[nicolaus.scarpatetti@uni-graz.at](mailto:nicolaus.scarpatetti@uni-graz.at)

## EUROPEAN COMMISSION PROPOSAL ON THE 28TH REGIME: A CORPORATE LEGAL FRAMEWORK FOR THE INTRODUCTION OF “EU INC.”?

**Abstract:** *On March 18, the European Commission released a legislative proposal to introduce a harmonized corporate form, the EU Inc., into the national jurisdictions of the member states. This represents the EU's implementation of the demands expressed in the reports from 2024 by Mario Draghi and Enrico Letta. Among other important issues, they emphasized the urgent need to increase the attractiveness of the single market by establishing a 28<sup>th</sup> company law regime, especially for SMEs. As the SE (Societas Europaea) currently is the only pan-European corporation, the need for a more flexible and modern corporate form was and is evident. After many promising projects like the SPE (Societas Privata Europaea) or the SUP (Societas Unius Personae) that failed due to the political decision-making process, the EU Inc. possibly marks a milestone in European company law. Especially because of its flexibility and the founder-friendly principles “once-only” and “digital-only”, the EU Inc. would definitely revitalize the single market. Considering the fate of the former projects for European corporate forms, it remains to be hoped that the European parliament and the European council will find an expeditious and appropriate consensus. If they act as rapid as the European Commission proclaimed, the EU Inc. could be applicable by the end of 2027.*

**Key words:** Single market, EU Inc., 28<sup>th</sup> regime, European company law, SME